

Mladá fronta DNES, 23. 5. 2016

Žlučník vezmou bez jizvy

V mělnické nemocnici ovládají v Česku naprosto ojedinělou operační metodu

Viktor Votruba
 redaktor MF DNES

MĚLNÍK Odstranění žlučníku se dříve provádělo řezem v pravém podžebří, v poslední době laparoskopicky. Při tom se třemi nebo čtyřmi drobnými rankami zavede do břišní dutiny kamera a speciální nástroje. Jednalo se o velký přelom v chirurgii. Pro odstranění žlučníku však existuje ještě modernější technika nazývaná N.O.T.E.S. Po ní zůstává jen takřka neviditelná jizvička v pupíku. Jediným místem v Česku, kde takovou operaci provádějí, je Nemocnice Mělník. Vykonává ji tu chirurg a zástupce primáře Vratislav Syrovátka.

Kolik žlučníků u vás v nemocnici za rok operujete?

Asi tři sta. Drtivá většina z nich je prováděna laparoskopicky, dělá to přibližně 95 procent. Metodu N.O.T.E.S. využíváme od roku 2008 a od té doby jsme ji použili odhadem u stovky pacientek.

Přítom tato metoda je známá už téměř deset let. Proč se stále nepoužívá běžně?

Není to metoda pro všechny. Je to jen pro ženy a ne každá žena je ochotná to podstoupit. Metoda N.O.T.E.S. je v současné době také použitelná jen u pacientek se zcela nekomplikovaným onemocněním žlučníku žlučovými kameny. Ne-

smí tam být zánět, žádné gynekologické problémy ani předchozí větší operace v dutině břišní. S tím vším zůstává jen úzká skupina lidí, které tak můžete operovat. I v zahraničí se tato metoda pro odstranění žlučníku využívá stejně zřídka.

Jaké má tato metoda výhody?

Kromě toho, že po ní nejsou viditelné jizvy, a lze tak mluvit o bezvadném kosmetickém výsledku, obnáší také nižší riziko infekce a je minimálně bolestivá. Pacientky ani nevědí o tom, že byly operovány, a z nemocnice většinou odcházejí hned první den po operaci.

Operace bez jizev zní tak trochu šarlatánsky. Jak to uděláte?

Principem metody N.O.T.E.S. je vstup do dutiny břišní přes přirozené tělní dutiny, tedy ústa, močovou trubici, konečník a pochvu. Jen poslední jmenovaný přístup je ale v současné době v praxi použitelný. V případě operace žlučníku se vstupuje přes vaginu a pupíkem se zavádí malá kamera, po které zůstane jen pětimilimetrová dírká.

Odstraňuje se při operacích žlučových kamenů vždy celý žlučník?

Vždycky. V devadesátých letech se zkoušelo vyndávat jen kameny a žlučník nechat. Fungovalo to, ale jen tak na půl roku a pak se tam kameny udělaly znovu. Zlatým stan-

Jeden z mála Chirurg Vratislav Syrovátka (57) se unikátní metodě N.O.T.E.S. naučil ve Štrasburku. Pochází z Prahy, ale od počátku své profesní kariéry slouží v Nemocnici Mělník. Foto: Viktor Votruba, MF DNES

dardem na celém světě je žlučník odstranit.

Člověk se bez něj zcela obejde?

Ano. Žlučník je v podstatě váček, který funguje jako zásobník žluči pro krizové situace, kterými je třeba moment, kdy si dáte něco hodně mastného. Tehdy se žluč ze zásobárny vyprázdí do střeva, kde pomáhá s trávením tuků. Když se žlučník odstraní, tak se v podstatě nic

nestane. Játra převezmou všechnu zodpovědnost a člověk po této operaci může jíst skoro všechno. Stává se i to, že pacienti po operaci žlučníku ztloustnou, protože v sobě už nemají zadržanu. Nemají žlučnickové záchvaty a nic je nebolí.

Občas se říká, že operace žlučníku je v podstatě banální. Lze ji tak vnímat?

Absolutně ne. Žádná operace není banální. Jsou jen operace jednodušší a složitější. Konkrétně operace žlučníku může obnášet velice závažné komplikace a být riziková. Včetně anestezie je to poměrně velký zásah do organismu.

Jak se jako lékař vyrovnáváte s případným úmrtím pacienta?

Je to těžká situace, na kterou vás nikdo nepřipraví. Vždycky je to zásah do integrity chirurga. Každý lékař se s tím musí vyrovnat sám. Bohužel jsme si vybrali, tím myslím nás lékaře, povolání, při kterém lidé někdy umírají. Každý pacient, kterému pomohu, mi ale dává motivaci do další práce.

Svou kariéru jste začal v mělnické nemocnici a jste v ní dodnes. To vám tak přirostla k srdci?

Je to zvláštní, ale tuším, že většina chirurgů v mělnické nemocnici je tam od počátku své kariéry. Někdy je to 20 až 40 let... Asi je to dobrým kolektivem, zajímavou prací a vstřícným prostředím.

Fakta N.O.T.E.S. v Mělníku

Metoda N.O.T.E.S. pro operaci žlučníku skrze vaginu byla v Evropě poprvé aplikována v roce 2007 ve Štrasburku. V mělnické nemocnici ji využívají už **osm let**. Byli tak **první ve střední a východní Evropě**. Pacientky si za tuto operaci **připlácejí zhruba deset tisíc korun**.